

TÃ-m hiá»fu vá»• cÃjç tá»• chá»©c phi chÃ-nh phá»§ (NGOs)

10/05/2009 20:44 by kevinvn

Normal 0 false false false MicrosoftInternetExplorer4 Ngày nay, á»Ỗ Viá»†t Nam có khoá»Eng trên dÆ°á»i 1000 tá»• chá»©c phi chính phá»§ (Non-Governmental Organizations, gá»•i tá»t là NGOs) nÆ°á»c ngoài hoá»jt Ä°á»™ng trên nhiá»•u IÄ°nh vá»±c mang lá»ji nhá»ng sá»± giúp Ä°á»j Ä°á»•i thay lá»n cho cá»™ng Ä°á»ng và xã há»™i. NhÆ°ng cá»¥m tá»« Tá»• chá»©c phi chính phá»§ (NGOs) thì không phá»£i má»¥y ai Ä°ã hiá»fu, Ä°ôi khi vá»«n còn xa lá»j vá»i nhiá»•u ngÆ°á»•i. Trong phá»im vi bài viá»çt nhá»•, tác giá»£ xin tá»ng há»£p thông tin cÆj bá»£n Ä°á»f giá»i thiá»†u Ä°á»çn bá»in Ä°á»c quan tâm.

Normal 0 false false false MicrosoftInternetExplorer4 /* Style Definitions */ table.MsoNormalTable {mso-style-name:"Table Normal"; mso-tstyle-rowband-size:0; mso-tstyle-colband-size:0; mso-style-noshow:yes; mso-style-parent:""; mso-padding-alt:0in 5.4pt 0in 5.4pt; mso-para-margin:0in; mso-para-margin-bottom:.0001pt; mso-pagination:widow-orphan; font-size:10.0pt; font-family:"Times New Roman"; mso-fareast-font-family:"Times New Roman"; mso-ansi-language:#0400; mso-fareast-language:#0400; mso-bidi-language:#0400;} **Thá»ç nào là má»™t NGOs?** Thá»±c tá»ç, NGOs Ä°ã tá»n tá»ji tá»« rá»¥t lâu trên thá»ç giá»i dÆ°á»i nhiá»•u dá»ing khác nhau (Thá»ç giá»i có tá»« hàng trÄ°fm nÄ°fm. á»ž Viá»†t Nam thì Ä°ang dá»§n Ä°á»nh hình và phát triá»fn). Nguá»n gá»c ban Ä°á»§u cá»§a NGOs là nhá»ng nhóm, tá»• chá»©c hoá»jt Ä°á»™ng tình nguyá»†n, tá»« thiá»†n, nhân Ä°á»jo nhá»•. Nguyên tá»c hoá»jt Ä°á»™ng cá»§a các tá»• chá»©c này là cá»©u trá»£ nhân Ä°á»jo vá»i nhá»ng ná»in nhân trong thiên tai, dá»ch bá»†nh, chiá»çn tranh, Ä°ói nghèu…(nhá»ng ngÆ°á»•i gá»p khó khÄ°fn hoá»in nan - bá»¥t há»in) không phân biá»† Ä°á»Eng phá»i chính trá»« và khu vá»±c Ä°á»a lý. Ngày nay, quan Ä°iá»fm vá»• NGOs vá»«n không thá»ng nhá»¥t theo má»™t Ä°á»nh nghÄ°a nhá»¥t Ä°á»nh nào mà nó Ä°Æ°á»£c nhá»n thá»©c trên tá»ng quá»c gia riêng biá»†. Chúng ta sá»½ xem xét vài quan Ä°iá»fm dÆ°á»i Ä°ây Ä°á»f hiá»fu hÆj vá»• NGOs trên thá»ç giá»i. - Má»™t sá»' nÆ°á»c quan niá»†m NGOs là các tá»• chá»©c không phá»£i là cá»§a Chính phá»§. - á»ž má»™t sá»' nÆ°á»c khác, luá»t pháp lá»ji quy Ä°á»nh NGOs là các chá»§ thá»f có tÆ° cách pháp nhân, không thuá»™c Chính phá»§ nhÆ° các tá»• chá»©c tÆ° nhân hay công cá»™ng hoá»c các Quá»¹, các Viá»†n…Các NGOs là các tá»• chá»©c phi lá»£i nhuá»n, Ä°Æ°á»£c lá»p ra há»£p pháp và có tÆ° cách pháp nhân Ä°á»™c lá»p theo quy Ä°á»nh cá»§a pháp luá»t cá»§a nÆ°á»c sá»Ỗ tá»ji. - Còn vá»i Liên há»£p Quá»c (LHQ) thì Ä°á»nh nghÄ° NGOs là bá»¥t ká»• tá»• chá»©c quá»c tá»ç nào Ä°Æ°á»£c lá»p ra không phá»£i do má»™t thoá»£ thuá»n liên chính phá»§ quá»c tá»ç. NhÆ°ng NGOs có thá»f bao gá»m các tá»• chá»©c thành viên do chính phá»§ cá»- ra vá»i Ä°iá»•u kiá»†n thành viên Ä°ó không Ä°Æ°á»£c can thiá»†p vào quyá»n tá»± do bày tá»ý kiá»çn cá»§a tá»• chá»©c Ä°ó. Dù rá»ng, má»—i nÆj vá»«n còn quan Ä°iá»fm khác nhau vá»• khái niá»†m hay Ä°á»nh nghÄ°a vá»• NGOs nhÆ°ng vá»i má»™t NGOs bá»¥t ká»³ Ä°á»•u có thá»f nhá»n thá»¥y nhá»ng Ä°iá»fm cÆj bá»£n : thành lá»p tá»± nguyá»†n, há»£p pháp, hoá»jt Ä°á»™ng phi lá»£i nhuá»n và không ná»m trong bá»™ máy hành chính nhà nÆ°á»c

Có nhá»ng loá»ji hình NGOs nào trên thá»ç giá»i? Ä°á»f mà xét cá»¥ thá»f thì rá»¥t khó, á»Ỗ Ä°ây ta xem xét trên phá»im vi sáng lá»p hoá»jt Ä°á»™ng. CÄ°fn cá»© vào Ä°ó, NGOs trên thá»ç giá»i chia làm ba loá»ji hình nhÆ° sau: 1. **NGOs mang tính chá»¥t quá»c gia** : Các tá»• chá»©c phi chính phá»§ mang tính chá»¥t quá»c gia (National Non-Government Organizations, gá»•i tá»t là NNGOs) là các tá»• chá»©c có các thành viên sáng lá»p trong cùng má»™t quá»c gia (cùng quá»c tá»ch). Phá»im vi hoá»jt Ä°á»™ng thÆ°á»ng là trong má»™t nÆ°á»c, phá»¥c vá»¥ cho tá»ng cá»™ng Ä°á»ng. Loá»ji hình này Ä°Æ°á»£c hình thành rá»¥t sá»m trên thá»ç giá»i. Ví dá»¥ á»Ỗ VN: BCC, CDG, CSDP, CIFFEN, RDSC, QHF, CEPHAD, CISDOMA, S-CODE… 2. **NGOs mang tính chá»¥t quá»c tá»ç** : Các tá»• chá»©c NGOs mang tính chá»¥t quá»c tá»ç (International Non-Government Organizations, gá»•i tá»t là INGOs) là các tá»• chá»©c có các thành viên sáng lá»p á»Ỗ nhiá»•u quá»c gia khác nhau (mang các quá»c tá»ch khác nhau). Phá»im vi hoá»jt Ä°á»™ng trên toàn thá»ç giá»i. Tuy nhiên, sá»' IÆ°á»£ng cá»§a các INGOs ít hÆj rá»¥t nhiá»•u so vá»i NNGOs. Và Ä°á»c biá»†t INGOs phá»£i tuân thá»§ pháp luá»t cá»§a nÆ°á»c nhá»n sá»± tài trá»£, giúp Ä°á»j (nÆ°á»c sá»Ỗ tá»ji INGOs Ä°ang hoá»jt Ä°á»™ng). Ví dá»¥: UNDP, CARITAS, SAVE CHILD, GLOBALVILAGE Foundation, WINGS 3. **Tá»• chá»©c NGOs mang tính chá»¥t chính phá»§** : NGOs loá»ji này do Chính phá»§ lá»p ra hoá»c nguá»n ngân sách hoá»jt Ä°á»™ng phá»¥ thuá»™c hoàn toàn vào Chính phá»§

(Government Non-Government Organizations, gá»i tá»t là GONGOs). Ví dá»¥: DED cá»sa Äá»©c, SNV cá»sa Hà Lan…

Các NGOs thá»±c hiá»±n viá»±c trá»£ giúp cá»sa mình ra sao? NGOs thá»±c hiá»±n sá»± trá»£ giúp thông qua tài trá»£ các chÆ°Æjng trình, dá»± án (tài trá»£ Äá»f thá»±c hiá»±n các chÆ°Æjng trình/dá»± án); tài trá»£ phi dá»± án (tài trá»£ má»™t phá»§n tiá»•n má»t hoá»c hiá»±n vá»t) và tài trá»£ khá»©n cá»¥p trong các trÆ°á»•ng há»£p thiên tai, bão lá»¥t…(yá»¿u tá»' nguy cá»¥p). Khác vá»i nguá»n viá»±n trá»£ chính thá»©c (ODA), viá»±n trá»£ NGO là tài trá»£ tá»©c viá»±n trá»£ không hoàn lá»i, mang tính chá»¥t nhân Äá»jo và phát triá»fn, thá»§ tá»¥c nhanh gá»•n và ÄÆjng giá»£n. Quy mô dá»± án thÆ°á»•ng không lá»i (khoá»£ng tá»« vài ngàn Äá»¿n vài trÄfm ngàn USD) và thá»i gian thá»±c hiá»±n dá»± án ngá»n (vài tháng Äá»¿ 1,2 nÄfm). NhÆ°ng nguá»n NGOs lá»i Äá»p á»©ng rá»¥t ká»p thá»i, sát thá»±c và phù há»£p vá»i khá»£ nÄfng quá»£n lý, phát triá»fn cá»sa nÆj nhá»n tài trá»£. Hiá»±n nay, nhiá»•u nÆ°á»c phát triá»fn Äã dành má»™t phá»§n viá»±n trá»£ ODA cho các nÆ°á»c Äá»ng phát triá»fn thông qua NGOs. Sá»' tiá»•n viá»±n trá»£ thông qua NGOs khá lá»i, ngày má»™t tÄfng và trên thá»±c tá»¿ Äã há»— trá»£ Äá»ng ká»f cho các chÆ°Æjng trình kinh tá»¿-xã há»™i cá»sa các nÆ°á»c Äá»ng phát triá»fn. NGOs còn nhá»n sá»± há»— trá»£ tài chính tá»« các tá»• chá»©c tôn giáo, tá»« các quá»1 tá»« thiá»±n tÆ° nhân, tá»« quyên góp vá»i nhiá»•u hình thá»©c khác nhau.

Trên Äãây là nhá»ng tá»•ng há»£p cÆj bá»£n Äá»f quý bá»i Äá»c ná»m bá»t sÆj qua vá»• NGOs và nhá»ng gì liên quan gá»§n nhá»¥t vá»i hoá»t Äá»™ng cá»sa nó. Loá»t bài sau sá»½ cá»' gá»ng Äãi sâu hÆjng vào nhiá»•u má»£ng và tính chá»¥t, Äá»c thù cá»sa các NGOs hÆjng.

Má»i ý kiá»¿n Äá»ng góp, bài vá»Ý xin liên há»± qua email: [bantinghf@gmail.com](mailto:bantin.qhf@gmail.com) hoá»c trá»±c tiá»¿p Äãiá»±n thoá»i Mr.Tuá»¥n (Quê HÆ°Æjng): 0988263071. | y!m ID: **contactnvt** | Skype ID: **contactnvt**
Xin chân thành cá»£m ÄÆjng sá»± á»¥ng há»™ và Äá»ng góp cá»sa toàn thá»f quý bá»i! (Tuá»¥n Quê HÆ°Æjng)